

Ηθική. Περιοδικό φιλοσοφίας

Αρ. 4 (2007)

Η ηθική της λογοκλοπίας

Γιώργος Χαντζής

doi: [10.12681/ethiki.22681](https://doi.org/10.12681/ethiki.22681)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Χαντζής Γ. (2020). Η ηθική της λογοκλοπίας. *Ηθική. Περιοδικό φιλοσοφίας*, (4), 62–63.
<https://doi.org/10.12681/ethiki.22681>

Η ανακοίνωση διακρίνεται σε τρία μέρη.

Στο πρώτο γίνεται αναφορά στις πηγές πάνω στις οποίες διερευνάται η ισλαμική ηθική (Κοράνι, Χαντίθ, κλασσικοί και σύγχρονοι νομιμομαθείς). Στο δεύτερο μέρος διερευνάται η σύγχρονη ισλαμική ηθική σχετικά με τον πόλεμο. Στο τρίτο γίνεται αναφορά στα τεκταινόμενα της εποχής μας που επικυρώνουν την τωρινή άποψη του Ισλάμ για τον πόλεμο (τρομοκρατία).

Τέλος επιχειρείται, πολύ σύντομα, σύγκριση της ισλαμικής ηθικής, στο συγκεκριμένο θέμα, με τον Ιουδαϊσμό και το Χριστιανισμό, ως θρησκείες με συγγενική βάση.

Ηθική Επαναφορά

Δημήτρης Μαρσέλος

Η σημερινή κοινωνία έχει περιέλθει σε ηθική σύγχυση. Μία σύγχυση που δημιουργεί πολλά ερωτηματικά για σημαντικές αποφάσεις της καθημερινότητας. Δεν είναι τυχαίο, ότι στα μεγαλύτερα ηθικά διλήμματα ο διχασμός των απαντήσεων ανάμεσα στους πολίτες είναι αναπόφευκτος. Ύστερα από μία σύντομη αναφορά στους σημαντικότερους λόγους, που οδήγησαν σε αυτή τη σύγχυση, επιχειρείται, θα λέγαμε, μια απόπειρα τεχνητής αναπνοής, απόπειρα δημιουργίας ενός τέτοιου κανόνα, που να μπορεί να επιφέρει μια ηθική αλλαγή ικανή να προκαλέσει μια αλυσιδωτή αντίδραση για ηθική επαναφορά.

Είναι σαφές, ότι η μετάβαση από την παντελή έλλειψη ηθικής στην ηθική συμπεριφορά φαντάζει δύσκολη και ίσως σε μερικές περιπτώσεις ακόμα και ουτοπική. Υπάρχει όμως η πεποίθηση, ότι οι συνθήκες είναι κατάλληλες και η κοινωνία αρκετά ώριμη να δεχτεί ένα νέο ηθικό σύστημα. Ένα σύστημα, που φιλοδοξεί αφενός με την εξέλιξη των ήδη υπάρχοντων ηθικών θεωριών και αφετέρου προσθέτοντας νέα στοιχεία, να δημιουργήσει ουσιαστικά μία νέα ηθική θεωρία ικανή να καλύψει τα κενά και να δώσει απαντήσεις σε φλέγοντα ηθικά διλήμματα.

Η Ηθική της λογοκλοπίας

Γιώργος Χαντζής

Η λογοκλοπία συνιστά καίριο ηθικό ζήτημα. Αυτό δεν σημαίνει, ότι δεν έχει τις ρίζες της στο παρελθόν. Η προβληματική περί αυτής, ήδη από το τέλος της αναγέννησης –διερχόμενη τις ατομικές κατακτήσεις του διαφωτισμού– καλπάζει προς την εποχή μας διαρκώς διογκούμενη. Η αυστηρή νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά και η τραχύτητα που τα μεγαλύτερα πανεπιστημιακά ιδρύματα διεθνώς την αντιμετωπίζουν, μαρτυρούν την έκτασή της. Σε αυτό το

σύγχρονο πλαίσιο οι κυρίαρχες ηθικές θεωρίες μάλλον θα προσυπέγραφαν την καταδίκη της λογοκλοπίας. Στον αντίποδα όμως ανθεί η ιδεολογία και η πρακτική του χάκερ, η ευρέως διαδεδομένη διάχυση λογισμικού, μουσικής και ταινιών στο διαδίκτυο, και πεδία της λογοτεχνίας καθώς και των άλλων τεχνών τα οποία δεν θα μπορούσαν να δράσουν χωρίς την συνδρομή της. Σε αυτό το άνυσμα, το ένα άκρο αποτελεί ο αθέμιτος πλουτισμός του διαχειριστή του πνευματικού αγαθού (εκδότη, παραγωγού, διανομέα), και το άλλο, ο ανατρεπτικός αμοραλισμός του λογοκλόπου. Η ηθική θεώρηση σε όποιο σημείο κι αν σταθεί ανάμεσα στην ευγονία της λογοκλοπίας και στην ποινικοποίησή της συστήνει μία θέση. Εάν οφείλει κάτι στη σημερινή εποχή είναι να μην επιζητά μία μέση τιμή (επί της οποίας να αναπαυτεί) ή μία διπλή τιμή (αναλόγως των συμφερόντων που σε κάθε εποχή εξυπηρετεί), αλλά αντιθέτως ένα ρευστό σύνορο επί του οποίου να στοχάζεται και εκ του οποίου να αναθεωρείται.

Ινδουιστική ηθική: προσέγγιση Sankara – Gandhi και ηθικός σχετικισμός

Σταμπολιάδη Μαριαλένα

Η παρούσα εισήγηση διαρθρώνεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά αποκλειστικά στο φιλοσοφικό σύστημα που διέδωσε ο Sankara και ονομάζεται Advaita-Vedanta. Ο όρος αποδίδεται στα ελληνικά ως η φιλοσοφία του «μη-δυϊσμού». Το δεύτερο μέρος πραγματεύεται την ηθική φιλοσοφία του Gandhi, η οποία τον καθοδήγησε στην εφαρμογή του σχεδίου του για την απελευθέρωση της Ινδίας. Στο τελευταίο μέρος της εισήγησης παρουσιάζεται μια μελέτη πάνω στο θέμα του ηθικού σχετικισμού. Αφού γίνει σύγκριση των δύο φιλοσόφων ως προς τις απόψεις τους, θα διαπιστώσουμε, ότι ο ηθικός σχετικισμός διέπει εγγενώς την ινδουιστική παράδοση γι' αυτό άλλωστε και δεν είχε πρώτιστα την ανάγκη να επιβληθεί βίαια σε άλλους λαούς. Επιπλέον, το θέμα που θα μας απασχολήσει, είναι κατά πόσο οι δυτικές ή χριστιανικές ιδέες μπορούν να συμπερευθούν ή όχι με τις ανατολικές παραδόσεις των Ινδών και αν τελικά η λύση στον παραπάνω προβληματισμό είναι ο ηθικός σχετικισμός.

Στο τέλος της εισήγησης θα καταλήξουμε στη λύση ενός «ενιαίου αξιακού ενστίκτου», «μιας ενιαίας ηθικής διαίσθησης» που δεν επιβάλλεται στους πολιτισμούς αλλά προκύπτει:

α) όταν ελεύθεροι άνθρωποι μετά από ατομική προσπάθεια και εμπειρία βιώσουν την καλοσύνη και την αγάπη

β) όταν αποκτήσουν ένα γνήσιο αισθητικό και λογικό κίνητρο. Μόνο μια «ενιαία ηθική διαίσθηση» στα πλαίσια ενός κοινωνικού ανθρωπισμού μπορεί να προωθήσει πολιτισμικές ανταλλαγές και να αποτρέψει έναν ανεπιθύμητο πολιτισμικό ιμπεριαλισμό.